

Najveći broj koncerata iz tog ciklusa zaista je bio na međunarodnoj majstorskoj razini, pravi užitak i nezaboravan doživljaj, a pogotovo završni koncert Ansambla solista orkestra Boljšog teatra. Stoga je još čudnije da se u tom nizu vrhunskih glazbenika našla i Angela Aloi, koja svojim nastupom u Splitu nije dokazala ni da je majstor, ni »internacionalac«.

»Chopinov ciklus« od pet koncerata okupio je istaknute hrvatske glasovirače Vladimira Krpana, Pavicu Gvozdić, Stjepana Radića, Ranka Filjka i Ranku Cuzzi, koji su izveli veliki dio Chopinova opusa, a privukao je i brojnu publiku. Međutim, pitanje je koliko je opravdano prirediti poseban ciklus od pet koncertnih večeri skladatelja, koji je skladao samo za jedno glazbalo. Jer i unatoč vrijednosti Chopinovih skladbi i visokoj kvaliteti izvođača, ipak je bilo prilično naporno i zamorno slušati iste večeri manje-više djela istog ili sličnog značaja, pogotovo kad se, na primjer, kao na Krpanovu koncertu, sluša 27 etuda bez stanke.

Za »Ciklus mladih« organizatorima treba izreći posebnu pohvalu. Bilo je prilično riskantno i hrabro organizirati niz od deset koncerata kod toga devet održanih) uglavnom koncertnoj publici nepoznatih mladih glazbenika (većinom bivših učenika splitske glazbene škole), od kojih neki, istina, imaju stanovito koncertno iskustvo s različitih školskih i natjecateljskih nastupa, ali ipak nedovoljno, da bi moglo jamčiti veći odaziv publike, a i uspješnost same izvedbe. Mladi izvođači su, međutim, u potpunosti opravdali povjerenje organizatora i pred relativno brojnim slušateljstvom predstavili se kao vjerojatni budući majstori koncertnih podija. To osobito vrijedi za Kemala Gakića (glasovir), koji već sad posjeduje potrebite preduvjete za buduću vrlo uspješnu koncertnu djelatnost. Njegovo ime, nesumnjivo, treba dobro zapamtiti. Treba također zapamtiti i ime Senke Sajc (harmonika), koja nam je »svoje« glazbalo predstavila u jednom potpuno drukčijem izdanju nego što smo ga navikli doživljavati. Pokazalo je, naime, da harmonika u rukama pravog majstora zaista postaje ravnopravno koncertno solističko glazbalo, sposobno da se na njemu izvedu i najsloženije skladbe najviših umjetničkih vrijednosti.

Pohvalu zaslužuje i brojna publika, koja, poklonivši svoje povjerenje mladim izvođačima, možda i nije svjesna činjenice da je bila na prvom ili jednom od prvih koncerata budućih poznatih solista.

Osim navedenih, »Dalmacijakonzert« je u sezoni 1981. priredilo još i šest koncerata izvan pretplate, među kojima su dva organizatoru nesumnjivo donijela novčanu dobit, ali u pogledu promicanja glazbene umjetnosti jamačno nisu učinila mnogo. Rijječ je, dakako, o koncertima Ive Pogorelića, održanim u kongresnoj dvorani hotela »Marjan«. Na ovom mjestu nije moguće pisati o svemu onomu neuobičajenom, ali u negativnom smislu, što je pratile te priredbe, ali je potrebno istaknuti, da su ovogodišnji Pogoreličevi nastupi u Splitu pokazali i dokazali da publika, koja odjednom u tako nezapamćenom broju hrli na njegove koncerte (i to izvan pretplate), zaista ne predstavlja istinske ljubitelje glazbene umjetnosti nego legiju malograđana i snobova. Jer gdje su svi ti bajni »ljubitelji« glazbe, koji su se ove godine »tukli« za ulaznice i tražili »kartu više«, bili 21. siječnja 1980., kad je u toj istoj dvorani upravo koncertom Ive Pogorelića (uglavnom s istim programom) otvorena koncertna sezona 1980. Na tom prvom Pogoreličevom nastupu u Splitu bilo je svega 200—300 redovitih koncertnih posjetitelja (pretplatnika), a ove godine njegov je koncert zbog »velikog interesa« morao biti ponovljen. O kakvu se tu »interesu« i o kakvim »ljubiteljima« glazbe radi, suvišno je govoriti.

Osim »Dalmacijakonzerta« u sezoni 1981. svoju koncertnu djelatnost razgranalo je i splitsko Hrvatsko narodno kazalište, koje je, uz simfonijske koncerte, priredilo i niz nastupa novoosnovane Glazbene radionice. Ta bi djelatnost nesumnjivo zasluživala pohvalu, kad ne bi imala i svoje naličje, a ono se jednostavno može nazvati: konkurencija »Dalmacijakonzertu«. Kako se drukčije može imenovati praksa odr-

žavanja koncerata Glazbene radionice, pa i premijernih opernih predstava (a premijerni kazališni pretplatnici su u velikom broju ujedno i pretplatnici koncertnih ciklusa) u tradicionalnom, dugogodišnjem terminu »Dalmacijakonzerta« (ponedjeljak u 20 sati)? U Hrvatskom narodnom kazalištu kao da zaboravljaju činjenicu, da Split, iako ima preko dvije stotine tisuća stanovnika, ipak ima premalo »potrošača« kulturnih dobara, da bi se dvije priredbe istog ili sličnog sadržaja mogle održavati istog dana u isto vrijeme, a da to ne bude na štetu i jedne i druge kulturne ustanove, na štetu ljubitelja glazbene umjetnosti i kulture same.

Osim »Dalmacijakonzerta« i Hrvatskoga narodnog kazališta, u protekloj sezoni nekoliko glazbenih priredbi organizirali su Muzička omladina, splitska glazbena škola i Francuski institut. Uz te koncerte posebno treba istaknuti nastup Splitskog vokalnog okteta, koji je pod ravnanjem svog voditelja dr. Petra Zdravka Blajića u prvostolnoj crkvi Sv. Dujma dne 22. ožujka održao vrlo zapaženu, zanimljivu i osebujnu večer gregorijanskog korala. Također je bio vrlo uspješan koncert Muškog pjevačkog zbora RKUD »Brodosplit«, koji je pod ravnanjem prof. Josipa Veršića ljubiteljima zborne glazbe pružio pravi užitak.

Na kraju ovog osvrtla mogu ukratko kazati da je splitska koncertna sezona 1981. bila vrlo bogata brojem priredaba i raznovrsnošću programa, obogaćena nastupima brojnih vrhunskih umjetnika i mladih glazbenika; da je imala čitav niz koncerata visoke umjetničke vrijednosti; da smo na koncertnim podijima češće mogli pozdraviti splitske glazbenike i ansamble, a na programima naći, odnosno u izvedbama čuti i veći broj djela hrvatskih skladatelja, te da je odaziv publike zadovoljavao. Nažalost, bilo je i nekorektnog ponašanja, nezdrave konkurencije, a u većoj mjeri i manifestiranja malograđanštine i snobizma. Bilo bi dobro da pozitivne značajke ovogodišnje sezone rese i iduću, a negativne da iščeznu i ustupe mjesto suradnji i zajedničkom nastojanju svih splitskih glazbenika, glazbenih tijela i ustanova u organiziranju što potpunijeg i još uspješnijeg glazbenog, posebno pak koncertnog života njihova grada. Ako se ta suradnja ostvari, u Splitu bismo u doglednoj budućnosti mogli češće slušati i simfonijske i oratorijske koncerte, koji su u sadašnjoj vrlo bogatoj koncertnoj djelatnosti vrlo rijetki ili ih uopće nema. Da bi se to ostvarilo, potrebna je samo zajednička dobra volja.

Ivan BOSKOVIC

SMOTRA DJECE I OMLADINE U VARAŽDINU

24. muzička smotra djece i omladine SRH održana 30. i 31. 5. 1981. četnaesti puta u Varaždinu pod pokroviteljstvom izdavačke kuće »Vjesnik« iz Zagreba u čast 800. obljetnice grada Varaždina i 40. godišnjice revolucije. Na smotri su nastupili: Tamburaški orkestar KUD »Braća Ribar« — Posedarje, dirigent P. ČANČAR; Zbor I. OŠ — Koprivnica, dirigent M. JURASIN; Tamburaški orkestar KUD »Tamburica« — Staro Petrovo Selo, dirigent I. LEKIĆ; Pionirski zbor RKUD »Đuro Salaj« — Slav. Brod, dirigent J. JERKOVIC; Zbor »Trešnjevski mališani« — Zagreb, dirigent Z. KUBIK; Kvartet harmonika Muzičke škole — Rovinj, dirigent S. MIHOVILOVIĆ; Tamburaški orkestar III. OŠ — Odjel za osnovno muzičko obrazovanje — Koprivnica, dirigent K. LUKAČIĆ; Zbor OŠ »Braća Horvat« — Zagreb, dirigent LJ. ADAMEK; Mješoviti zbor CUO »O. Krešovani« — Pazin, dirigent L. SLANA; Harm. orkestar OŠ »K. Raikić« — Zagreb, dirigent M. BUNTAK; Harm. orkestar »Slov. Dom« — Zagreb, dirigent Z. SILJAC; Zbor OŠ »I. Cankar« — Zagreb, dirigent Đ. BERETIĆ; Tamburaški orkestar OŠ »M. Gubec« — Zagreb, dirigent R. EČIMOVIĆ; Zbor OŠ »M. Puštek« — Čaikovec, dirigent D. SIMUNKOVIĆ; Harm. orkestar OKUD »Istra« — Pula, dirigent S. MIHOVIĆ; Omladinski tamburaški orkestar RKUD »Đ. Salaj« — Slav. Brod, dirigent M.

FERIĆ; Vokalni ansambl »V. Lisinski« — Zagreb, dirigent H. GOSPODNETIĆ; Omladinski mješoviti zbor ŠC za upravu i pravosuđe — Zagreb, dirigent Z. VITKOVIĆ; Omladinski zbor RKUD »V. Jurec-Varteks« — Varaždin, dirigent B. SPEVEC; Zbor OS »I. L. Ribar« — Varaždin, dirigent Đ. ROŠKA; Zbor OS — Petrijanec, dirigent Đ. RAOS; Ženski zbor Muzičke škole — Varaždin, dirigent V. ŠCEDROV.

Smotra kao živ organizam i najmasovnija škola oscilira u pogledu kvalitete i organizacije. Valjalo bi stoga riješiti neka sadržajna i organizacijska pitanja: kako se dolazi na republičku smotru, postoje li općinske i regionalne smotre, kakvu korist imaju sudionici smotre, za koga se smotre organiziraju, bi li »svi mogli slušati sve« (a time bi djelomčino bilo riješeno pitanje publike), bi li se prosvjetno-pedagoški zavodi trebali više angažirati oko ove manifestacije; zatim pitanje izbora i literature, ali i razmještaja: zašto ne bi tamburaški ansambli išli u Osijek, harmonikaški u Pulu, itd.?

Marijan ZUBER

SMOTRA HARMONIKAŠA U PULI

Ne samo zbog povijesne masovne prisutnosti harmonike u društvu, zbog tehničke i tonske usavršenosti u primjenu elektronike, praktične pokretljivosti te zbog postojanja izvorne literature, valja harmonici posvetiti veću pažnju u edukativnom i organizacijskom pogledu. Sama činjenica da preko 50% svih učenika — ne samo muzičkih škola — uči harmoniku, govori tome u prilog, iako taj instrument još uvijek nije prisutan na našim muzičkim akademijama! Ovakva razmišljanja vodila su organizatore 18. susreta harmonikaških orkestara i solista u Puli od 14. do 17. 5. 1981., gdje se i ove godine sastalo — ne samo iz naše zemlje već i inozemstva — 202 solista i 52 orkestra!

Osnovni ciljevi Susreta jesu: javno prikazivanje najvrednijih solističkih, komornih i orkestralnih dostignuća na harmonici; stručno uspoređivanje, ocjenjivanje i prenošenje najboljih jugoslavenskih i internacionalnih iskustava; okupljanje domaćih i stranih muzičkih pedagoga uz razmjenu iskustava; poticaj skladateljima, izdavačima i proizvođačima literature i instrumentata itd. Susret obuhvaća takmičenje solista Jugoslavije, nastupe komornih sastava i orkestara kao i izbornu takmičenje za XXXI. svjetski trofej, izložbe stručne literature i instrumentata, stručne razgovore s nastavnima i dirigentima. Svake godine raspisuju se propozicije s obaveznim skladbama po kategorijama: A — rođeni 1969. i mlađi; B — 1967., C — 1964., D — solisti bez obzira na godine. Svi solisti dužni su izvesti i skladbu po vlastitom izboru. Za svaku kategoriju postoje stručni žiriji, a godišnjim natječajima za izvorne skladbe stvorena je suvremena glazbena literatura i za ovu vrstu glazbala.

Ove godine nastupili su najbolji predstavnici ovoga glazbenog područja iz Banovića, Bečeja, Bihaća, Iliđe, Travnika, Vel. Kladuše, Zivinice, Kanfanara, Ližnjana, Pazina, Slav. Broda, Varaždina, Vel. Gorice, Virovitice, Pule, Rovinja, Zagreba, Kranja, Maribora, Beograda, Kragujevca, Majdanpeka, Smedereva, Ade, Kanjiže, Novog Sada, Grahova, Čazme, Delnica, Donjeg Miholjca, Novigrada, Kočevja, Murske Sobotne, Ljubljane, Velenja, Novog Beograda, Zemuna, Sesveta, Bačke Palanke, Karlovca, Domžala, Koprivnice, Tuzle, Zadra, Trsta, Italije, Austrije, Moskve.

Susret je omogućen financijskom pomoći RSIZ-a u oblasti kulture SRH, SIZ-ova Pule kao i pokrajinskih i regionalnih zajednica općina iz kojih su stizali predstavnici, radnih organizacija, RKUD-ova, škola i samih učenika. Pula je na taj način postala specifična, najmasovnija škola harmonikaša, gdje je omogućen masovan smještaj, ali i gdje »svi slušaju sve« pa bi je trebalo dogovorno međurepublički i organizacijski utvrditi i zajednički financirati.

Marijan ZUBER

ROMA — Msgr. Ferdinand Haberl, predstojnik Papinskog instituta za crkvenu glazbu u Rimu, okružen studentima i profesorima Instituta, brojnog predstavnika regensburške biskupije te mnoštva prijatelja i štovatelja, proslavio je pedestogodišnjicu svoga svećeništva.

Istoga dana u 11 sati u rimskoj bazilici Santa Maria Maggiore svečar je predsjedao svečanom liturgijskom slavljem. Pjevački zbor Sv. Cecilije iz Regensburga pjevao je *Missa de Beata Maria Virgine* regensburškog skladatelja Gr. Aichingera (1564. — 1628.).

Poslije podne je isti pjevački zbor pod ravnanjem J. Kohlhauftha, uz pratnju Karla Norberta Schmidta na orguljama, priredio vokalno-instrumentalni koncert u čast msgr. Haberla. Program koncerta: J. S. Bach: *Preludij i fuga* C-dur; Viadana: *Cantemus Domino*; Bruckner: *Ave Maria*; Otto Nicolai: *Salve Regina*; Liszt: *Miserere*; K. Schmid: *Veni Creator*; Palestrina: *Kyrie, Sanctus, Agnus Dei* iz *Missa Papae Marcelli*; Carl Thiel: *Adorabo*; O. Jaeggi: *Gluckselig bist du*; Anonimo: *Lobet den Herrn*; Marenzio: *Sia gloria al Padre*; Schmid: *Entrata per ottoni*; Anerio: *Ecce sacerdos magnus*; F. Commer: *Jerusalem, Freude war dir verheissen*; Goller: *Inno a Cristo Re*; K. Schmid: *Jahreset dem Herrn*, psalam 100.

A. M.

PRVO IZVOĐENJE »VA PENSIERO«

O ljepoti i popularnosti zborova iz Verdijevih opera i iz drugih njegovih djela ne treba ni govoriti. Među njima sigurno prvenstvo nosi *Va pensiero*, zbor iz četvrte scene trećeg čina opere *Nabucco*. Možda je to jedina opera uopće u kojoj je najpopularniji dio, ne jedna solistička arija — kako je to redovito — nego jedan zbor. Zapravo, u toj operi glavni protagonisti i jesu zborovi, odnosno Babilonci i Židovi; Židovi posebno. Njihove patnje, nade, strahovi i molitve pokretačka su snaga čitave drame obučene u glazbu.

Va pensiero uistinu je nadahnuta melodija; od prvog izvođenja do danas ona fascinira toliko da je za vrijeme talijanske obnove i ujedinjenja, Risorgimenta, postala patriotskom himnom. Verdi, uvijek suzdržan kad se govori o njegovoj glazbi, rado bi se ipak zadržavao na operi *Nabucco* i prisjećao se s neobičnom pasioniranošću događaja koji su prethodili njegovim uspjehu.

U travnju 1892. u razgovoru s njemačkim glazbenim kritičarem Heinrichom Ehrlichom, Verdi već osamdesetogodišnjak, govorio je o svom *Nabucco* i u njemu *Va pensiero*: »Skladao sam operu nakon što sam bio proveo period bijede i razočaranja u Bussettu; bio sam ismijavan od svih izdavača i odbijen od svih impresarija. Izgubio sam svako pouzdanje i odvažnost ali sam ipak nekako uspio započeti probe *Nabucco* u Scali u Milanu. Pjevači su pjevali da gore nisu mogli, a strašno je smetala i buka radnika koji su uređivali pozornicu. Zbor je upravo započeo s pjevanjem, kao i redovito, bez veće angažiranosti. Kad je došao na red *Va pensiero* već nakon prvih pet-šest taktova sve se je u kazalištu smirilo i zašutjelo kao u crkvi. Radnici jedan po jedan prestajali su s radom, zaustavljali su se i sjedali na stepenice i daske i slušali. Kad je komad završio, prolomio se je aplauz jači od bilo kojega što sam ga ikada u životu čuo. Vikali su: bravo, bravo, živio Maestro! I lupali su svojim alatom po podu i kulisama. U tom sam trenutku potpuno shvatio što ta opera i u njoj taj zbor nose u svojoj nutрини za moju budućnost.«

Kao i u ožujku one daleke 1842. kada se je *Nabucco* probao u Scali *Va pensiero* nastavlja neodoljivom sugestijom osvajati. To je valjda jedini dio iz jedne opere koji se gotovo na svim pozornicama svijeta ponavlja na otvorenoj sceni a ponekad pjeva i više puta.

Petar Zdravko BLAJIĆ